

คู่มือ

โครงการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนและโรงเรียน ประจำปี ๒๕๖๒ เทศบาลเมืองพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

หลักการและเหตุผล

ขยะมูลฝอย คือของเหลือทิ้งจากการใช้สอยของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ทั้งจากบ้านเรือน สถานประกอบการ สถานที่สาธารณะ และจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จึงมีการประดิษฐ์และพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้อำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์มากขึ้น เป็นสาเหตุให้มีจำนวนขยะเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งมีทั้งขยะจากภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร คราวเรือน และสารเคมีอันตราย เป็นเหตุให้เกิดขยะเศษสิ่งของเหลือใช้ มีปริมาณมากขึ้น ซึ่งขยะมูลฝอยเหล่านี้หากไม่มีการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ อาจส่งผลกระทบต่อและทำให้เกิดมลพิษต่างๆต่อสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ เกิดจากการเผาขยะกลางแจ้งทำให้เกิดควันและสารพิษทางอากาศ ภาวะเรือนกระจก อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น สภาพอากาศแปรปรวน มลพิษทางน้ำ ที่เกิดจากการกองขยะบนพื้น เมื่อฝนตกลงมาบนกองขยะสารพิษจะไหลลงสู่แหล่งน้ำจะทำให้เกิดน้ำเสีย สารพิษจากขยะปนเปื้อนสู่ระบบห่วงโซ่อาหาร และเป็นแหล่งพาหะนำโรค ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งสิ้น อีกทั้งประชาชนและสถานประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิดหรือต้นทาง และเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยเป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนการขาดความรู้ความเข้าใจ วิธีการจัดการขยะและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนเขตเทศบาลเมืองพิชัย มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๐ มีจำนวน ๒,๖๑๒.๐๕ ตัน และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๒,๔๗๖.๖๗ ตัน (ข้อมูลเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑) เทศบาลดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยและนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี ณ ศูนย์จัดการขยะมูลฝอยรวมแบบครบวงจรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง แต่ยังคงพบปัญหาขยะตกค้างตามสถานที่ต่างๆ ทั้งในที่และทางสาธารณะ ปัญหาการทิ้งขยะไม่ถูกที่ การลักลอบนำขยะจากแหล่งอื่นเข้ามาทิ้งในพื้นที่ การทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ และปัญหาการเผาขยะ พลาสติก โฟม เศษกิ่งไม้ ใบไม้ วัชพืช วัสดุที่เหลือทางการเกษตร ฯลฯ ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่ต้องมีการบริหารจัดการอย่างถูกวิธีและเร่งด่วน อีกทั้งทุกภาคส่วนรวมทั้งภาคประชาชนควรให้ความสำคัญและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ครบถ้วนตั้งแต่ต้นทางจนกระทั่งถึงปลายทาง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ที่ต้องทำตามมาตรา ๕๐ (๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และมาตรา ๑๖ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กล่าวว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในด้านการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การบริหารจัดการขยะมูลฝอยต้องเน้นกระบวนการและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน เยาวชน นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะให้เกิดผลเป็นรูปธรรม คือ การลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ใหม่หรือใช้ประโยชน์อื่นได้ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี บ้านเมืองมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม น่าอยู่อาศัย การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่อาจจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชน/ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม และบรรลุผลสำเร็จอย่างยั่งยืนอันจะเกิดผลดีต่อส่วนรวมในระยะยาว กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองพิชัย จึงได้จัดทำโครงการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนและโรงเรียน ประจำปี ๒๕๖๒ ขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนและนักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้อง และตามหลักการ ๓Rs (Reduce การใช้น้อย, Reuse การใช้ซ้ำ, Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่)
๒. เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่
๓. เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้าน/ชุมชน และโรงเรียน เกิดจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม หมู่บ้าน/ชุมชนสะอาด น่าอยู่อาศัย
๔. เพื่อให้เกิดหมู่บ้าน/ชุมชน และโรงเรียนต้นแบบ ในการลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่ประชาชน/ผู้นำชุมชน/คณะกรรมการหมู่บ้าน/อสม./คณะทำงาน/ผู้สูงอายุ/สถานประกอบการ และนักเรียน จำนวน ๑๐๐ คน โดยมีความรู้หลังการอบรมเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐
 - ประชาชน/ผู้นำชุมชน/คณะกรรมการหมู่บ้าน/อสม./คณะทำงาน/ผู้สูงอายุ/สถานประกอบการ ในเขตเทศบาลเมืองพิชัย จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน/ชุมชนๆ ละ ๖ คน รวม ๗๘ คน
 - นักเรียนและคณะครูโรงเรียน ในเขตเทศบาลเมืองพิชัย จำนวน ๒๒ คน
๒. ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของเทศบาลลดลง ร้อยละ ๕
๓. หมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียนทุกแห่ง มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ร้อยละ ๑๐๐
๔. มีหมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียนต้นแบบ ในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย อย่างน้อยร้อยละ ๓๐
๕. หมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียนทุกแห่ง มีจุดรวบรวมขยะอันตราย ร้อยละ ๑๐๐

วิธีดำเนินงาน

๑. ประชุมผู้ดำเนินโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน
๒. ขออนุมัติจัดทำโครงการ
๓. แต่งตั้งคณะทำงาน/ประกาศ/จัดทำแผนการบริหารจัดการขยะเพื่อดำเนินงานขับเคลื่อนและรณรงค์การลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน
๔. จัดอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ เพื่อสาธิตและให้ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ที่ถูกต้องและการคัดแยกขยะ โดยกิจกรรม ๓Rs คือ Reduce, Re-Use ,Recycle (การใช้น้อย, ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่) แก่ประชาชน/ผู้นำชุมชน/คณะกรรมการหมู่บ้าน/อสม./คณะทำงาน/ผู้สูงอายุ/สถานประกอบการและนักเรียน
๕. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยกิจกรรม ๓Rs
 - เสียตามสายในหมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียน เดือนละ ๒ ครั้ง
 - แจกเอกสารแผ่นพับ เว็บไซต์
 - ติดประกาศรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย โดยกิจกรรมการลดปริมาณขยะและหลักการ ๓Rs ตามหมู่บ้าน/ชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการ และหน่วยงานราชการต่างๆ
๖. แคนนำหมู่บ้าน/ชุมชน และอสม.ให้ความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนตามชุมชน
๗. จัดตั้งแหล่งเรียนรู้/ศูนย์สาธิตการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อกำจัดขยะอินทรีย์
๘. จัดตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอยอันตราย ในหมู่บ้าน/ชุมชน และโรงเรียน และกำหนดแผนการจัดเก็บรวบรวม

๙. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด ละ เลิก การใช้ภาชนะโฟมบรรจุอาหาร ทดแทนด้วยการใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติ หรือภาชนะต่างๆที่ได้รับการรับรอง มอก. แก่ผู้ประกอบการประเภทจำหน่ายอาหารและผู้บริโภค ในตลาดนัดฮิมวัง และตลาดสดบ้านต้นยาง

๑๐. ติดตามและประเมินผล

- ติดตามและประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของประชาชน
- จัดเก็บเป็นฐานข้อมูลด้านขยะ

๑๑. รายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

สถานที่ดำเนินการ

หมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียนในเขตเทศบาล

งบประมาณ

โดยเบิกจ่ายงบประมาณจากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๒ เทศบาลเมืองพิชัย แผนงานเคหะและชุมชน งานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หมวดค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ รายการค่าใช้จ่ายในโครงการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนและโรงเรียน งบประมาณตั้งไว้ ๕๐,๐๐๐.- บาท (-ห้าหมื่นบาทถ้วน-) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้ารับการอบรม ๑๐๐ X ๘๐ X ๑ (คน X บาท X มื้อ)	เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท 8,000
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๑๐๐ X ๒๕ X ๒ (คน X บาท X มื้อ)	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท 5,000
๓. ค่าวิทยากร ๕ X ๕๐๐ (ชั่วโมง X บาท)	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท 2,500
๔. ค่าป้าย/ป้ายประชาสัมพันธ์	เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท 8,000 +
๕. ค่าวัสดุอุปกรณ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง	
- ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท 7,500
- ค่าวัสดุก่อสร้าง	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท 12,000
- ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว	เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท 7,000

(ขออนุมัติแล้วเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

งานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม ฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองพิชัย ร่วมกับ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนและนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้องตามหลักการ ๓Rs (Reduce การใช้น้อย, Reuse การใช้ซ้ำ, Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่)
๒. ปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในพื้นที่ลดลง
๓. หมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย การนำขยะไปใช้ประโยชน์ เกิดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม หมู่บ้าน/ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด น่าอยู่
๔. เกิดหมู่บ้าน/ชุมชนและโรงเรียนต้นแบบในการลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์

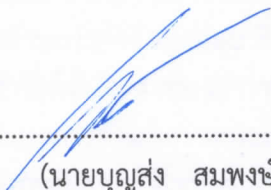
การติดตามและประเมินผล

๑. แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม
๒. การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการฯของประชาชน
๓. การติดตามและประเมินผลตามเป้าหมายที่กำหนด

ลงชื่อ..........ผู้เสนอโครงการ
(นางนิภาพร จันทรแจ้ง)
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน

ลงชื่อ..........ผู้รับผิดชอบโครงการ
(นางนิตา นันตะกุล)
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายชัยวัฒน์ นันตะกุล)
ปลัดเทศบาลเมืองพิชัย

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายบุญส่ง สมพงษ์)
นายกเทศมนตรีเมืองพิชัย

	เจ้าหน้าที่
	หัวหน้างาน
	หัวหน้าฝ่าย
	ผอ.กองสาธารณสุข
	ปลัดเทศบาล